

कव्य
२०३५
१९१९

ग्रं. सं. ठाणे.

विष्णु चरित्र.

विष्णुचरित्र नासिक वाड.

— ०००० —

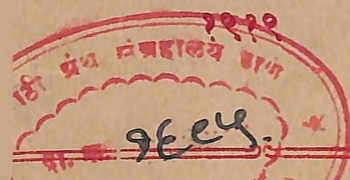
मुद्रक

रंगनाथ विष्णु काळे

‘ नासिकवृत्त ’ छापखाना.

नासिक

किंमत एक आणा

हृद्गत

प्रत्येक मनुष्यास केव्हां केव्हां सुंदर विचार सुचत
 असतात. परंतु मनुष्य ते टिपून ठेवित नाही मज्जेही
 आजपात्रेतीं असेच होते. गेल्या वर्षी असले विचार
 एकत्र करून ठेवावे हा संकल्प मी केला. प्रस्तुतचें
 लहानसें पुस्तक हेच त्या संकल्पाचें दृश्य फळ होय. तें
 मी माझ्या प्रिय बांधवांस प्रेमानें सादर करीत आहे.
 कोणासही दुखवावे हा हें पुस्तक लिहिण्यांत हेतु नाही,
 पण देच येथें सांगावेसे वाटतें.

नासिक
 ११२
 १०/४/१२

आपला नम्र,
 वि. ना. वाड.

१. जगांत सोने थोडे म्हणूनच त्याला भाव फार, तसेच पृथ्वीच्या पाठीवर खरे सत्पुरुष थोडे व म्हणूनच त्यांचे एवढे महत्त्व आहे.

२. आपलें मनुष्याचें सर्वच क्षणिक! आपण ज्यास सुख म्हणतो तेंही चंचल, व आपण जें दुःख म्हणून समजतो तेंही तितकें दीर्घकाल टिकणारें नसतें. ह्यावरून आपण नित्य हाच बोध घेत असो वें कीं, संपत्काळीं शेफारून जाऊं नये व विपत्काळीं हताशर्हा होऊं नये.

३. माणसें पदोपदीं चुकत असतात. परंतु विचारावें तो, जो तो म्हणतो मांच बरोबर ! माझेच खरे, ह्यालाच साधु पुरुष अहंकार म्हणतात.

४. गर्व व गैर समज ह्या शत्रूंना आपण जागा दिल्यानें, जगांतील धरीच संकष्टें आपल्यावर ओढून घेत असतो. कधीं कधीं वस्तुतः दुःख नसूनही आपण तें निर्माण करून व्यर्थ कष्टपेनें फसविलें जातो. **ह्या** अनुभव कोणास नाही ?

५. एक दिवस प्रत्येकाला हें नश्वर जग सोडावें

मा. क. २६५५
३
१६
३५६

लागणार भाडे, ह्या विचारानें मनुष्यांचे व्यवहारांत बरीच सत्कार्याची जागृती राहिल.

६. आपलें आचरण असें असावें कीं त्यापासून कोणालाही उपद्रव होऊं नये.

७. निष्कारण कर्ममार्गांचें स्तोम माजविणाराचा हेतू पुष्कळदा लोकांना चकवून, आपली प्रतिष्ठा वाढविण्याचा असतो असें वाटतें.

८. परमार्थ समजणें सोपें, मात्र त्याचें आचरण, फारच कठीण. शब्दिक बडबड करणारे हरीचे लाल ह्या पृथ्वीच्या पाठावर कैक सांपडतील.

९. परकांता सुंदर असून तिजकडे आपली दृष्टी गेल्यास असा विचार करावा कीं, आपले स्त्रीकडे कोणी पाप दृष्टीनें पाहिल्यास आपल्याला तें समजल्यानें जसें होते, तसेंच तिच्या पतीला ही गोष्ट समजल्यानें तार.

१०. जगांत खोड्या मोठेपणाबरोबर कितीतरी

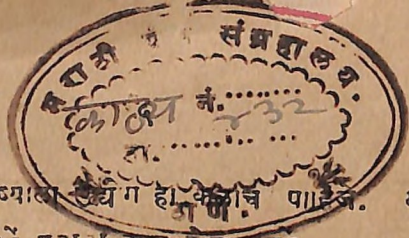
कृत्रिम गोष्ठी आंगांत आणाव्या लागतात. ह्मणूनच साधु श्रेष्ठ तुकाराम महाराज ह्मणतातः-- लहानपण देगा देवा इत्यादि.

११. समजून जे गरजा कमी करितात तेच खरे सुखी !

१२. साधुसंत ह्मणत आले तेच खरे जगांत ज्याला मोठी वासना नाही त्याने मोठ्या लोकांची [लब्ध प्रतिष्ठितांची] सावाळिही घेऊ नये. कारण तेणे करून स्वतःला फुकट दुःख होते.

१३. पैशाचे वास्तविक महत्व समजणे चांगले. परंतु तो म्हणजेच जीवित सर्वस्व असे कदापि म्हणू नये. पैशाकरितां मनुष्य नसून, मनुष्याकरितां पैसा आहे, असे समजत असावे.

१४. स्वतःच्या मनाची तयारी होईपावेतो दुसरे उपदेश करणे व्यर्थ होय. पालथ्या घागरीवर पाणी ओतून उपयोग काय ?

१६. मनुष्याला स्थिर गहाळीच पाहजे. मात्र हाच बाळागिल्याने मनाचा दुःख होत असते.

१६. मनुष्यांच्या वासना अतृप्त राहतात, व त्यांत आणखी नव्याची भर पडत जाते, तेव्हां त्यांना वाटते 'आम्ही दुःखी आहो',

१७. मनुष्याने प्रातः स्थितीत समाधान मानून नित्य प्रयत्न करित असावे कारण दुःख हे दुर्मे तिसरे कांटी नसून केवळ मनाची भवता आहे आता वाटणारे दुःख कांही कारणाने सुख ह्मणून होण्याचा संभव आहे. तेव्हां कोणत्याही परिस्थितीत मनाची समता टाळू न देणे हेच मनुष्याच्या कल्याणाचे होय.

१८. भगवान श्री रामकृष्ण परमहंस एवढ्या योग्य-तेला पोहचते अनुभवानेच, पुस्तकाने नव्हे !

१९. अनेक जन्म संस्कारांनी मनुष्याची सत्, चित् आणि आनंद ह्याकडे प्रवृत्त होत असते अशा मनुष्याला विषय भुलवू शकत नाही तो जगातील मोहाविषयी नित्य

उदासीन गहतो कारण त्याचें स्तयशोधनचें कार्य पूर्ण झालेले असते. मात्र हा अनुभवचा विषय आहे.

२०. प्रत्येक गोष्ट परमेश्वर माझ्या व्रत्याकरिताच करितो असें समजून वागावें हें बरें !

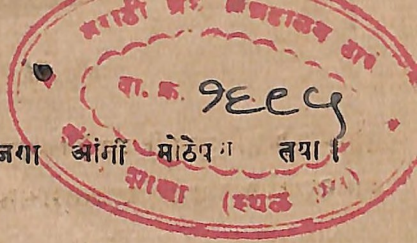
२१. मतभेद ह्मणजे एकाचें दुसऱ्याशीं व्यर्थ भांडण ? त्याचा अखेर शून्यातच !

२२. प्रत्येक मनुष्यानें प्रथम शिकवें व नंतर दुसऱ्याला शिकवावें. पण लोक तसें करितात काय ?

२३. जगांत जो तां स्वार्थीमार्गे लागलेला आहे. परंतु त्यांतचें त्यांत जो आपलें हित सांघील त्यास आपण आपण मित्र ह्मणवें.

२४. मनुष्याचें अपत्य त्याचे देखून कालवश होणें ह्या सारखें असहनीय दुःख कोणतें असेल बरें !

२५. प्रत्यक्ष एकाद्या गजाला जाऊन विचारा ह्मणजे तुझ्यास असें दिमून येईल कीं त्यालाही गरिबांतील गरिवाहूनही तीव्रतम दुःख अनुभववें लागत आहे

अणूनच हणलें आहे:- जगा आंगा मोठेपण त्या
यातना कठीण ।

२६. ज्याने उठावे त्याने दुष्ट्याला व्याख्यान देत
सुष्ठुयोग्यां तोच वेळ आत्मचितनांत घालवावा.

२७. द्रव लोभाप्रमाणेच कीर्ति लोभही मांठा कठीण
आहे. त्यायोगाने मनुष्यांत परिस्थितांचे अंधत्व येत
असते !

२८. टीकेत व वादविवादांत मनुष्यांचा फुरसतीचा
वेळ जात असतो. राहिलेला नित्य व अवश्यक कार्यांत
खर्च होतो. मग सत्कार्याला वेळ नाही ही आपडी
तक्रार काय कामाचा बरे !

२९. जगांशी आवश्यक तेवढाच संबंध ठेवावा, व
राहिलेला वेळ नामस्मरणांत घालवावा.

३०. पाश्चात्यांचे अनुकरण प्रत्येक बाबतींत केलेच
वाहिजे असे कांहीं शास्त्र नाही. जे बरे असेल ते कोणा-
पासूनही शिकण्यास हरकत नाही.

३१. मुलांनीं एकांगी विचारांची सवय लाऊन घेऊं नये कोणाच्याही प्रश्नाचा साधक बाधक निचर करावा पोकळ उद्वांनां व मिष्टा अवडंबराचा मुळींच उपयोग नाही, हें ध्यानांत ठेवावे.

३२. मनुष्याचें शील बरिष्ठ असल्यावाचुन त्यानें अस्मोन्नती करून घेतली असें झणतां यावयाचें नाही.

३३. हातून चुका ह्या होणारच परंतु जर आपण आपलें सर्व अपराध देवाजवळ कबूल केले तर तो ते विसरून जाणार नाही काय ?

३४. जगांत दुःखें घेतात तीं मनांतील गर्व घालविण्याकरितांच आहेत असें नित्य म्हणत आसावें.

३५. जरी मन चंचल आहे तरी स्वतः मन, आणि शरीर हीं भिन्न समजून हुकमत स्वतः चालवावयाची इतकें लक्षांत असूं द्यावें.

३६. विचार वाच्याप्रमाणें भट्टहत राहतात, हें गृह्य त्यांना स्वैर्य आणण्याचा यत्न करावा.

REFBK-0001694

REFBK-0001694

Printed at the "Nasik Vritt" Press,
869 Rawiwar. by Rangnath Vishnu
Kale and Published at 813 Rawiwar
by Vishwanath Narayan Vad.
